

ZÁKLADNÍ ŠKOLA, PRAHA 10, GUTOVA 1987/39, příspěvková organizace
Se sídlem Gutova 1987/39, 100 00 Praha 10, Strašnice
Fakultní škola Pedagogické fakulty UK
Škola s rozšířenou výukou matematiky
IČO: 476 11 880, tel. 274 021920-24
E-mail: skola@zsgutova.cz, www.zsgutova.cz
DS: sd3ybhx

ŠKOLNÍ PREVENTIVNÍ STRATEGIE

na období 2026–2029

Vypracoval: Mgr. Martin Chocenský, školní metodik prevence

Schválila: Mgr. Jaroslava Černá, ředitelka školy

Platnost: 01. 09. 2026

1. Stručná charakteristika dokumentu

Školní preventivní strategie (ŠPS) je dlouhodobý program primární prevence rizikových projevů chování žáků. Je zařazen do školního vzdělávacího programu a slouží jako podklad pro zpracování ročního Preventivního programu školy.

Je zaměřený především na primární prevenci proti záškoláctví, násilí, šikaně a kyberšikaně, proti užívání návykových látek, kriminalitě a vandalismu, proti rasismu a xenofobii, sebepoškozování a nevhodného sexuálního chování a dalších projevů rizikového chování žáků.

Podporuje zdravý životní styl, pomáhá jedincům z ohrožených skupin při ochraně jejich lidských práv, usiluje o snížení výskytu rizikového chování u žáků na naší škole.

Úkolem primární prevence rizikového chování je předcházet rizikům a vlivům narušujícím zdravý osobnostní a sociální vývoj dětí a mládeže. Účinná prevence má pomáhat ovlivnit chování ve smyslu podpory zdraví a bezpečnosti a snižovat (ideálně odstranit) výskyt rizikových forem chování. Efektivní prevence by měla zvyšovat schopnost žáků činit informovaná a zodpovědná rozhodnutí.

2. Charakteristika školy

Základní škola Gutova je plně organizovanou školou s právní subjektivitou. Zřizovatelem základní školy je Městská část Praha 10. Školu navštěvuje dlouhodobě přes 600 žáků, konkrétně ve školním roce 2026/2027 je to 620 žáků. Školu tvoří jedna pětipodlažní budova s půdorysem do L, byla otevřena v roce 1962.

Základní škola je plně organizovanou školou s devíti postupnými ročníky, součástí školy je školní družina s kapacitou 240 žáků a školní klub s kapacitou 27 žáků. Školu navštěvují i žáci s odlišným mateřským jazykem (žáci s OMJ), převažují žáci původem z Ukrajiny. Poskytujeme podpůrná opatření pro žáky se specifickými vzdělávacími potřebami i pro žáky nadané.

Škola také disponuje odbornými učebnami chemie, fyziky, výtvarné a hudební výchovy, máme tři učebny na výuku informatiky. Pro sportovní aktivity lze využít malou a velkou tělocvičnu a v sousedství školy sportovní areál Gutovka. Výuka praktických činností probíhá ve cvičné

kuchyni anebo v dílnách. Žákům prvního i druhého stupně slouží wifi síť, která je dostupná po celé budově. Dále mají žáci možnost zapůjčit si tablet. Odborné učebny i kmenové třídy jsou vybaveny interaktivní tabulí nebo displejem.

Škola má k dispozici venkovní školní zahradu, kde jsou menší herní prvky využívány především školní družinou.

Činnost školy upravuje školský zákon 561/2004 Sb. Nedílnou součástí dokumentace základní školy je také školní vzdělávací program neboli ŠVP a preventivní program, kterým se řídí školní metodik prevence, výchovní poradci i ostatní pedagogové. Žáci, jejich zákonní zástupci a zaměstnanci školy se řídí dle práv a povinností uvedených ve školním řádu a také klasifikačním řádu (součást školního řádu).

3. Legislativní východiska

- ❖ Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů
- ❖ Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů
- ❖ Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí
- ❖ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník
- ❖ Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
- ❖ Zákon č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek
- ❖ Zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních
- ❖ Zákon č. 106/2011, kterým se mění zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů
- ❖ Zákon č. 135/2006 Sb., na ochranu před domácím násilím
- ❖ Zákon č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky
- ❖ Zákon č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů
- ❖ Vyhláška č. 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků
- ❖ Vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních
- ❖ Vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných
- ❖ Vyhláška č. 15/2005 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů a výročních zpráv

4. Analýza současné situace

Jedním z nejdůležitějších úkolů a zároveň cílů je zajištění bezpečného prostředí pro všechny v naší škole. Máme plně obsazené školní poradenské pracoviště (ŠPP) – metodik prevence, 4 výchovní poradci (z toho dva se zaměřením na kariérové poradenství), 2 speciální pedagogové, školní psycholog a sociální pedagog. Členové ŠPP se schází pravidelně cca jednou za měsíc, v případě potřeby je to častěji, v návaznosti na řešení vzniklých situací. Na schůzky pravidelně dochází vedení školy. ŠPP úzce spolupracuje s ostatními pedagogickými pracovníky.

Pro třídy jsou pravidelně zajišťovány programy primární prevence ve spolupráci s externími

organizacemi. Prevence je řešena i interně – programy a aktivity realizuje sociální pedagog ve spolupráci s výchovnými poradci a metodikem prevence. Na prevenci samozřejmě participují i třídní učitelé a další pedagogové.

V rozvrhu máme dlouhodobě navíc na 2. stupni třídnickou hodinu, při kterých se třídní učitelé rovněž zaměřují na podporu zdravých vztahů a slušného chování, na prevenci a bezpečnost ve škole, mimo školu i v online prostoru.

Každý pedagogický pracovník dbá na komplexnost provádění prevence rizikového chování u žáků ve všech oblastech (zdravý životní styl, společenskovední oblast, přírodovědná oblast, občanská výchova, oblast sociálně právní). Odborné vzdělávání členů ŠPP i dalších pedagogů v oblasti prevence je realizováno dle aktuální nabídky vzdělávacích institucí a finančních možností školy.

Školní řád zahrnuje problematiku zneužívání návykových látek a výskyt rizikového chování žáků a v případě výskytu těchto jevů poskytuje pedagogům pravomoc represivně jednat. Školní řád je veřejně přístupný žákům i zákonným zástupcům a schvaluje jej školská rada. Ředitelka školy řeší aktuální situace a problémy související s výskytem rizikového chování ve škole dle platných předpisů. Závazné postupy řešení situací stanovuje Krizový plán školy.

Primární prevence na základních školách má více úrovní v rámci nespecifické a specifické prevence. Nespecifická prevence se zaměřuje na podporu zdravého životního stylu, rozvoj pozitivního sociálního chování a smysluplné využívání volného času. Zahrnuje tedy zájmové, sportovní a volnočasové aktivity, které žákům pomáhají osvojit si společenské normy a odpovědnost. Do specifické prevence pak patří aktivity a programy zaměřené na konkrétní formy rizikového chování, přičemž tzv. všeobecná prevence se zaměřuje na celou populaci žáků bez ohledu na jejich rizikovost, selektivní prevence směřuje k žákům s vyšším výskytem rizikových faktorů, indikovaná prevence se zaměřuje na jednotlivce či skupiny, u nichž byly zaznamenány rizikové faktory, například problémy v rodině.

Mezi oblasti vycházející z Metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže (Dokument MŠMT č.j.: 21291/2010-28) patří zejména:

- a) užívání návykových látek, alkoholu, tabákových a nikotinových výrobků, anabolik, medikamentů a dalších látek,
- b) rizikové chování v dopravě,
- c) poruchy příjmu potravy,
- d) násilí, šikanování, kyberšikana, týrání a zneužívání dětí v rodině, domácí násilí,
- e) homofobie – nepřátelství vůči lidem s menšinovou sexuální orientací či pohlavní identitou,
- f) extremismus – xenofobie, rasismus, intolerance a antisemitismus,
- g) vandalismus,
- h) záškoláctví,
- i) krádeže,
- j) formy násilného chování – kriminalita, delikvence, vandalismus,
- k) netolismus a patologické hráčství (gambling),
- l) sebepoškozování,
- m) nová náboženská hnutí, sekty,
- n) rizikové sexuální chování,
- o) subkultury,
- p) hazardní hraní,
- q) psychické krize.

5. Cíle školní preventivní strategie

Stěžejním cílem pro naši školu je zvýšení odolnosti žáků vůči projevům rizikového chování. Chceme, aby se předcházení rizikovým druhům chování stalo neoddělitelnou součástí výuky, života školy, a především běžného života našich žáků. Dobrý pedagog dokáže konkrétní témata prevence promítnout do jakéhokoli předmětu, dokáže identifikovat a využívat situace, kdy je třeba zásady prevence přirozenou cestou připomínat. Cílem je vést žáky ke správnému sebehodnocení, zdravému sebevědomí, stanovení si reálných cílů v životě, k poznávání sebe sama, k dovednostem řešit problémy a konflikty.

5.1. Dlouhodobé cíle

- Vytvářet ve škole příjemné, klidné, bezpečné, komunikaci otevřené prostředí.
- Budovat partnerské vztahy mezi žáky a učiteli a zákonnými zástupci.
- Podporovat vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti prevence rizikového chování a poskytovat poradenské a konzultační služby pro žáky, jejich zákonné zástupce a pedagogy.
- Prohloubit a zlepšit komunikaci mezi školou a rodiči.
- Poskytovat metodickou podporu učitelům.
- Předcházet školní neúspěšnosti žáků.
- Sledovat individuální potřeby žáků, všimnout si projevů jejich chování a případných změn, pečlivě a důsledně sledovat školní úspěšnost.
- Vést žáky k odpovědnosti za své chování, zdravému sebevědomí, zvládání stresů, zdravému způsobu života a ochraně zdraví.
- Předcházet rizikovému chování v oblasti: záškoláctví, šikany a kyberšikany, násilí, vandalizmu a kriminality, užívání návykových látek, závislosti na počítačových hrách, rasismu a xenofobie, poruch příjmu potravy, týrání a zneužívání dětí, ohrožování mravní výchovy mládeže, domácího násilí apod.
- Podporovat žáky ve smysluplném využívání volného času (nabídka zájmových kroužků přímo ve škole, popř. školní družině).
- Sledovat účinnost preventivních programů aplikovaných školou a vytvořit zázemí pro jejich vytváření a realizaci.
- Zkvalitnit práci třídního učitele a ostatních pedagogů ve smyslu kladného působení na žáky ve výchovně vzdělávacím procesu i při mimoškolních činnostech. - Upevňovat a dodržovat zásady zdravého životního stylu a rozvíjet sociální a komunikační dovednosti.
- Snížit násilí mezi žáky a zvýšit bezpečnost žáků ve škole.
- Naučit se respektu a toleranci k ostatním.
- Posilovat u žáků sebepoznání, zdravé sebevědomí a vzájemné porozumění.
- Pravidelně uskutečňovat schůzky školního poradenského pracoviště.

5.2. Střednědobé cíle

- Vyplynávají z dlouhodobých cílů. Jedná se o konkrétní aktivity a činnosti jednotlivých osob či skupin. Vycházejí z činností a aktivit, které se snažíme realizovat a provádět v každém školním roce.
- Nadále usilovat o zapojení všech pedagogů do systému prevence a začleňovat problematiku prevence rizikového chování do výuky jednotlivých předmětů v rámci našeho školního vzdělávacího programu.
- Podporovat vzájemnou spolupráci a informovanost pedagogů – o chování žáků, o jejich výukových obtížích.
- Spolupracovat s odborníky a organizacemi z oblasti prevence, zajistit odpovídající množství preventivních aktivit (programy, besedy, přednášky atd.).

- Podporovat smysluplné trávení volného času žáků – společné akce školy pro žáky školy a jejich zákonné zástupce i pedagogy.
- Prohlubovat spolupráci s rodiči v oblastech v rizikového chování

5.3. Krátkodobé cíle

- jsou řešeny v Minimálním preventivním programu na daný školní rok

Pravidelné akce a aktivity, které škola realizuje či nabízí:

- adaptační kurzy a programy
- výuka plavání, sportovní pobyty na horách (lyžařské kurzy)
- školy v přírodě
- vzdělávací zájezd do Velké Británie
- tematické exkurze, návštěvy divadel a dalších kulturních institucí
- pořádání sportovních a kulturních akcí
- účast na sportovních soutěžích v různých sportovních odvětvích
- projektové dny – propojování 1. a 2. stupně a školní družiny
- kulturní vystoupení žáků (nejen) u příležitosti oslav a akcí města
- účast na různých výtvarných a vědomostních soutěžích

Spolupráce s organizacemi

Škola spolupracuje s externími organizacemi, které pomáhají zajišťovat preventivní programy (Proxima sociale). Spolupráce probíhá dle potřeb také s dalšími subjekty:

- PPP Praha 10, SPC Praha 10
- ÚMČ Praha – setkání metodiků prevence
- Oddělení sociálně – právní ochrany dětí MČ Prahy 10
- Policie ČR, Městská policie Praha 10
- Lékaři – pediatři + odborníci

Aktivity zaměřené na rodiče a veřejnost

- seznámení rodičů s preventivními aktivitami i možnými riziky v rámci třídních schůzek
- informování o činnosti ŠPP na webových stránkách
- nabídka konzultačních hodin členů ŠPP
- dle možností nabídka propagačních materiálů o návykových látkách, šikaně, psychickém zdraví, ...
- pořádání přednášek pro rodiče na témata z oblasti primární prevence
- seznámení rodičů s postupem školy v případě problémů žáků s drogami
- informovanost rodičů prostřednictvím webových stránek školy o programu školy v oblasti primární prevence a zdravého životního stylu

6. Hodnocení

Každoročně proběhne vyhodnocení minimálního preventivního programu. Bude analyzován výskyt řešených případů rizikového chování žáků ve škole a bude analyzována kvalita realizovaných preventivních programů.

Příloha č. 1: Strategie předcházení školní neúspěšnosti žáků

Školní neúspěšnost je situace, kdy má žák slabý prospěch a tato situace nesouvisí s intelektovými schopnostmi žáka, jeho schopnostmi, dovednostmi, předpoklady. U vážných nedostatků v prospěchu a výrazných školních neúspěchů je třeba zjistit příčinu, respektive příčiny, neboť se může jednat o kombinaci více faktorů, které mají vliv na selhávání ve škole. Výkon žáka může být ovlivněn sníženou sebedůvěrou, negativním sebehodnocením či postojem ke škole a k vzdělávání, dále emočními, zdravotními či rodinnými problémy, delší absencí, při přestupu z jiné školy atd.

Za školní neúspěšnost v naší škole považujeme situace, kdy

- se žákův prospěch v předmětu nebo více předmětech zhoršil o dva stupně hodnocení (ke čtvrtletí, či pololetí)
- žák ve čtvrtletí nebo pololetí neprospívá ve více předmětech (známka 4–5, nebo 5)
- žákovy výkony začnou nápadně klesat, výrazně kolísat (kdykoli v průběhu školního roku)

Situaci řeší

- **učitel daného předmětu** – informuje třídního učitele, zákonné zástupce žáka, navrhuje opatření, rozebere situaci se žákem
- **třídní učitel** – zajišťuje společnou schůzku vyučující daného předmětu + žák + zákonný zástupce žáka, pořídí zápis z dané schůzky, ve které jsou popsány konkrétní kroky podpory žáka, popřípadě navrhuje vytvoření PLPP
- **výchovný poradce** – účastní se další schůzky, pokud se po provedených krocích (bod a) a b) situace nelepší, je možno po dohodě se zákonnými zástupci navrhnout vyšetření ve školním poradenském pracovišti
- **výchovný poradce** – vede evidenci žáků ohrožených školní neúspěšností

Pro zlepšení prospěchu škola nabízí (v závislosti na příčinách školní neúspěšnosti a podle zjištěných potřeb žáků)

- vždy individuální řešení, kroky směřující k podpoře konkrétního žáka
- konzultace s učitelem a dalšími pedagogickými pracovníky (konzultace je možná i s jiným vyučujícím než s učitelem daného předmětu – např. u jiného učitele, který daný předmět ve škole rovněž vyučuje)
- včasná podpora při nutnosti doplnění a zvládnutí učiva, vytvoření harmonogramu k doplnění učiva
- zajištění potřebných základních pomůcek
- nepovinné domácí úkoly sloužící k procvičování, upevňování učiva (individuálně, pokud má žákovi, kdo s úkoly pomoci, je-li toho třeba)
- vytvoření podmínek pro domácí přípravu ve škole (např. o volných hodinách, přístup k internetu, popř. dopomoc asistenta pedagoga)
- doporučení pro zlepšení (např. nalezení vhodného učebního stylu, jak plánovat a rozvrhnout práci apod.)
- vytvoření harmonogramu k doplnění učiva
- v rámci výuky práce ve dvojici, ve skupině (podpora vrstevnického učení)
- práce s klimatem třídy, začlenění dětí ohrožených školní neúspěšností mezi vrstevníky
- konzultace s metodikem prevence, výchovným poradcem, dalšími členy školního poradenského pracoviště, třídním učitelem
- vypracování PLPP (třídní učitel + vyučující daného předmětu + metodik prevence) – průběžné vyhodnocování PLPP
- těsnější spolupráce se zákonnými zástupci žáků